

Bilaga 4

Jämförelse- och synpunkter på Planbeskrivning, Granskning, Dnr 2017-09500

En jämförelse mellan planbeskrivningen, så som den presenterades vid tidpunkten för samrådet 2019, och den nu aktuella planen "uppdaterad vid granskning i september 2022" har genomförts med anledning av utfästelsen i MKB'n:

Ett genomförande av planen bedöms få en måttlig negativ påverkan på landskapsbilden.

Samt Stockholm Exergis muntliga påstående i Mark- och Miljödomstolen (19/9-2022) att *...anläggningen kommer inte synas, eftersom den döljs av (deponi-) kullarna...* (med reservation för ej ordagrant citat)

Även om det bara är ungefärliga byggnadsstorlekar i underlagen, ger de en fingervisning om omfattningen av den industrianläggning ansökan faktiskt avser.

Planen reglerar placering, största tillåtna byggnadsarea, största tillåtna höjd med mera. Planen tillåter sammanlagt byggnadsarea om 50 000 kvadratmeter. Bilden illustrerar en möjlig, ungefärlig utformning om alla byggrätter utnyttjas maximalt. Illustration: Liljewall Arkitekter.

Vid en jämförelse av "omslagsbilden" för planärendets hemsida för år 2019-, 2021- och 2022: samma bild som även pryder många av utredningsrapporternas förstasida, finns det all anledning att befara att den senaste bilden är den mest sanningsenliga.

Bilden som användes 2021 (nedan) ger flera exempel på hur man förskönat verkligheten för att ge intrycket av att anläggningen kommer ha *måttlig negativ inverkan*, eftersom den *knappt syns*:

Anläggningen har blivit en nästan osynlig trådmodell, mot en *mycket* kraftigt grönförstärkt naturfond, där större delen av hamnen och återvinningscentralen är beskurna (bilden från 2019

ligger bakom för referens). Man har *dessutom förvrängt bilden(!)*, genom att dra ut den 8,5% i X-led, vilket skapar en synvilla av betydligt lägre byggnader.

För en mera rättvis bedömning jämförs i stället den solitt renderade bilden från 2019 med det aktuella (fortfarande genomskinliga- men åter oförvrängda) planförslaget september-2022:

-Det kan antas att byggnadsvolymer varit ungefär de samma genom hela processen, men att det inte kommunicerats tydligt, förän det blev nödvändigt: Den tidigare obebyggda planen till öster beskrevs exempelvis tidigare som "reservationsyta för framtida utbyggnad", men den ingår alltså redan nu.

Justeringar av byggnadsvolymer

Betydelsefulla skillnader, med nytt mått, tidigare mått och relativ ökning, summeras nedan, med punktangivelser i figuren ovan.

Måtten från 2019 är hämtade från tidigare ansökningshandlingar, medan de för 2022 är tagna med mätverktyget i Stockholms Stads 3D-visualisering:

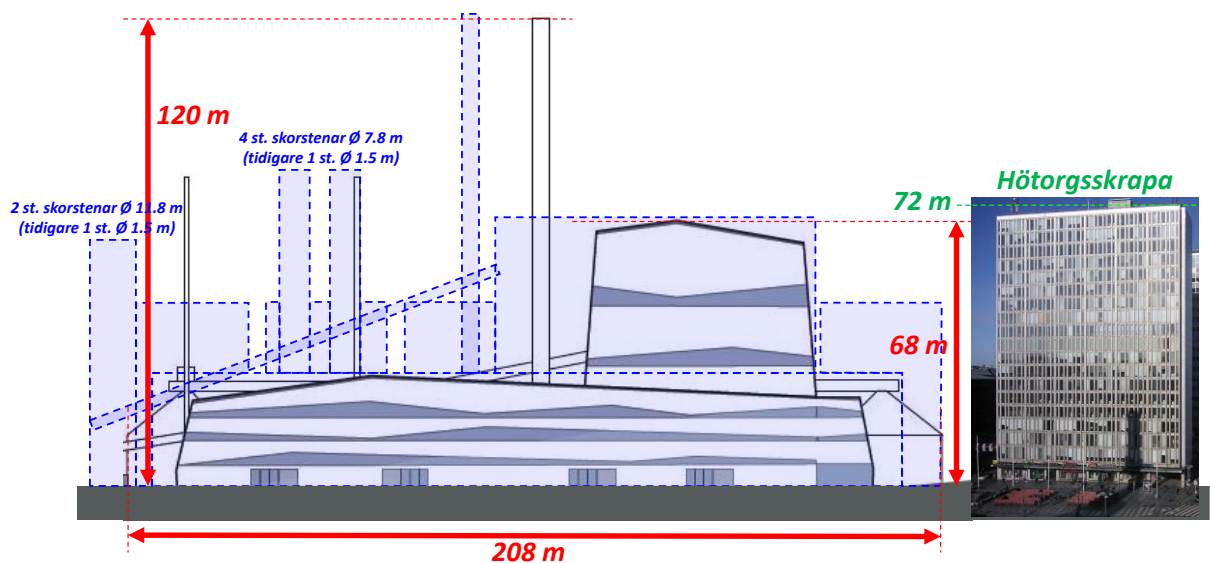
https://eu.opencitiesplanner.bentley.com/stockholm/lovstaverket_33845730

	Sept-2022	Mars-2019	Ökning
1. Höjd på bränslesilos	47 m	24 m	+96%
2. Pannbyggnadens längd vid tak	82 m	53 m	+55%
3. Pannbyggnadens bredd	55 m	48 m	+14%
4. Bränsletransport anslutningshöjd	57 m	32 m	+78%
5. Huvudbyggnadens längd	192 m	178 m	+8%
6. Hamnens längd	382 m	325 m	+ 17%
7. Nyttillkomna höga hamnbyggnader	16 m byggnader	-	-
	34 m CO ₂ lagringstankar	-	-
8. Nyttillkommen CCS-anläggning på tidigare reservationsyta för framtida utbyggnad	högre än tidigare huvudbyggnad		
	31 m till tak	28 m	+11 %
9.	44 m inklusive kolonner för CO ₂ -avskiljning		+57%
10. Total anläggningslängd	315 m	178 m	+77%

11. Antal sekundära skorstenar	6 st.	2 st.	3 gånger
Sekundär skorsten max. höjd	81 m	79 m	+2%
Sekundär skorsten diameter	2 st Ø 12 m	2 st Ø 1.5 m	8 gånger
	4 st Ø 8 m	-	-

Synpunkter:

- Punkt 1-5:** ger upphov till en helt annan "industrimur" genom landskapet än innan. Vi har tidigare bland annat hävdad att *värmeverkets pannbyggnad blir nästan lika hög som en hötorgsskrapa!* Nu minskas höjdskillnaden en meter till och *pannbyggnaden blir dessutom BETYDLIGT BREDARE än en hötorgsskrapa!* Vi får också veta att den lika gärna kan placeras längst till vänster i bild: *"tillåtna byggnader och fasta tekniska anläggningar kan placeras fritt inom respektive byggrätt".* Nedan en bild vi använt oss av i våra informationskampanjer, baserat på tidigare underlag, där den ansökta byggnadsvolymen är adderad (blå rutor)

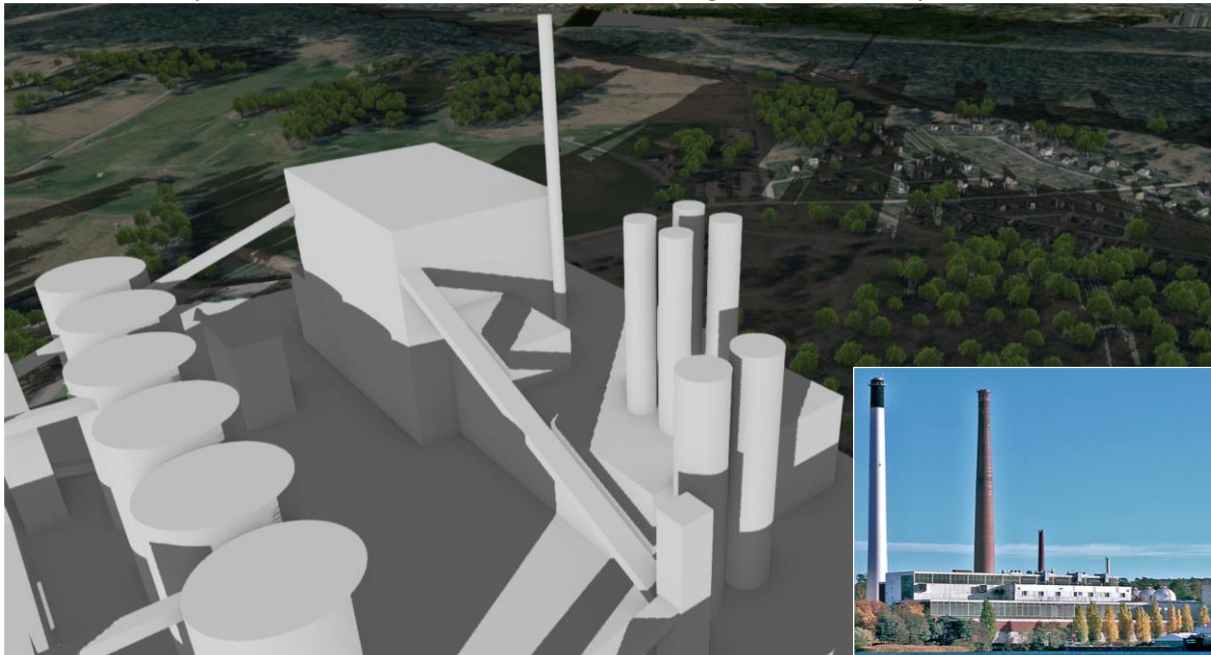
- Punkt 6:** Hamnens förlängning inkräktar betydligt mera på Kyrkhamn- och dess tilltänkta naturreservat. Dessutom kan bullernivåerna i Kyrkhamn komma att öka mera än vad som framkommit i bullerutredningen, då ljudet kan färdas med fri sikt mot Kyrkhamn över öppet vatten på ett helt annat sätt, än tidigare.
- Punkt 7:** I hamnområdet ansöker man om att uppföra byggnader motsvarande 5-våningshus i höjd, och placera tankar för avskild koldioxid, med höjd som motsvarar 10-våningshus. Detta kan inte anses uppfylla målsättningen i *Planbeskrivning, Granskning:*

Vid vattnet (1) är det viktigt att hålla nere bebyggelse med hänsyn till utblickar från Kyrkhamnsvägen ut över Mälarens vatten.

- Punkt 8-9:** Den nytillkomna CCS-anläggningen får med sina kolonner för koldioxidavskiljning en höjd som är nästan 60% högre än den tidigare huvudbyggnadens. Dessutom hamnar denna industribyggnad endast 210 m från den närmsta bostaden på Lingonrisgränd, mot ca 250 m till tidigare föreslagen bebyggelse. Byggnadshöjden och närheten till bostäder motiverar en kompletterande bullerutredning
- Punkt 10:** Huvudbyggnaden kommer tillsammans med CCS-anläggningen att utgöra 315 m total anläggningslängd mot tidigare 178 m, vilket ytterligare kommer förstärka intrycket av

mur mellan bebyggelsen, naturen och Mälaren, Sedan tillkommer dessutom återvinningsstationen.

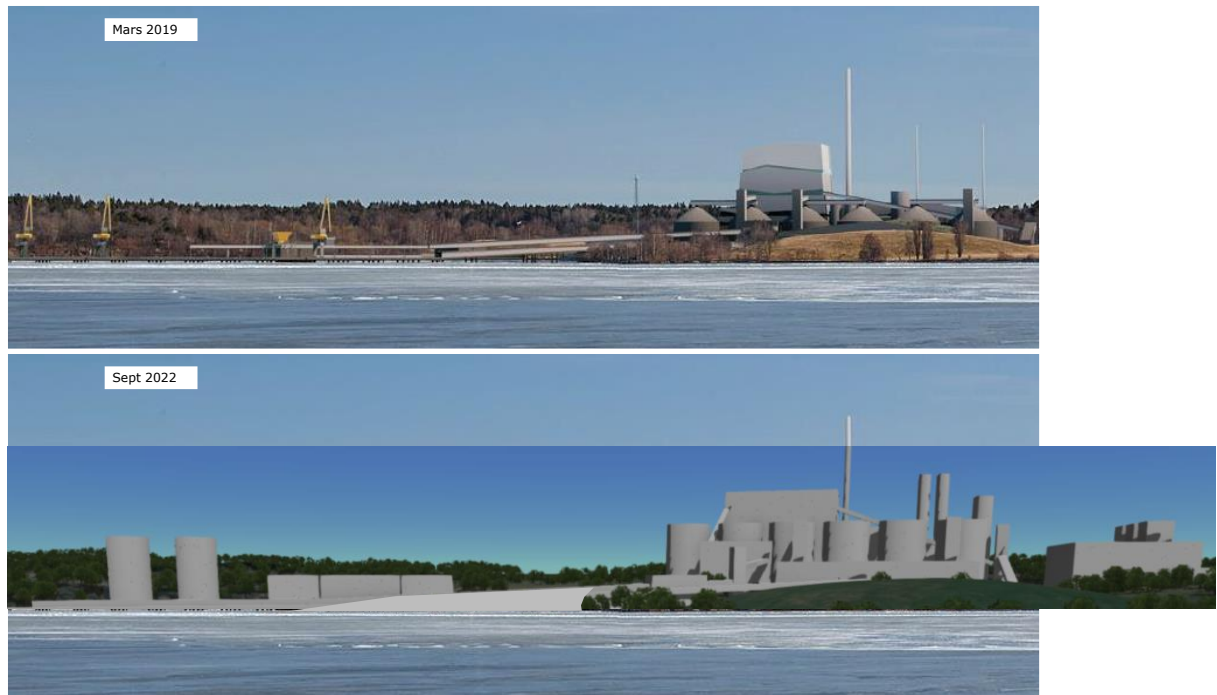
- *Punkt 11:* Den primära skorstenen har samma diameter som innan och är bara 1 m högre än tidigare. Däremot har de tidigare 2 sekundära skorstenarna utökats till totalt 6 stycken, där 4 av dem är 2 m högre och drygt 5 gånger grövre, och 2 av dem dessutom är nästan 8 gånger grövre än tidigare(!): Detta ger ett ofrånkomligt intryck av industrikomplex över hela Villastaden, som inte alls kan jämföras med tvillingskorstenarna vid dagens värmeverk i Hässelby strand. Nedan en bild från 3D-visualiseringen, med Hässelby Strand infällt.

Alla dessa punkter sammantaget, omöjliggör målsättningen att få industrin att smälta in i natur- och kulturlandskapet:

Synpunkt:

Planen får alltså en mycket negativ påverkan på landskapsbilden, och man kan inte heller med den bästa vilja hävda att anläggningen varken kommer döljas- eller smälta in, oavsett materialval på fasaderna. Nedan "Vy från Ekerö" ur tidigare gestaltungsprogram, samt ett montage från 3D-visualiseringen ur en liknande vinkel, som åskådliggör detta.

Motsvarande öknings av byggnadsvolymer

Från de uppmätta skillnaderna kan motsvarande volymökningar, samt ökningen av skorstenarnas totala tvärsnittsarea uppskattats:

- Volymökning av pannbyggnad: +61%*
- Volymökning av huvudbyggnad: +59%*
(exklusive pannbyggnadsvolymer)
- Volymökning av bränslesilos: 2.7 gånger
- Ökning av skorstenarnas totala tvärsnittsarea: 26 gånger

**Gamla byggnadsvolymer baserade på rätblock, utan visionsbildernas snedskurna väggar och tak*

Det är anmärkningsvärt att värmeverkets byggnadsvolym utökats ca 60 % mot tidigare förslag, exklusive den nyttkomna CCS-anläggningen.

-Men det är ännu mera anmärkningsvärt att man plötsligt, tre år efter samrådet nästan tredubblat volymen av bränslesilos, och nu anser sej behöva 26 ggr grövre totalt skorstenstvärsnitt!

Möjligen har man tidigare kraftigt tonat ned, underskattat, och försökt förminska anläggningens omfattning, gentemot beslutsfattare och allmänheten genom oärliga ritningar och måttangivelser.

-Något som styrks av den manipulerade omslagsbilden från 2021 på förstasidan, och även något som de snedskurna väggarna och taken i tidigare förslag antyder, eftersom de skulle inskränka nyttovolymen för den tekniska utrustningen på en given byggnadsarea.

Notera att volymuppskattningarna för gamla förslaget är baserade på volymeffektiva rätblock: *volymskillnaden mot tidigare förslagsbilder är alltså underskattad.*

Alternativt avser man att i framtiden (efter tillstånd beviljats) kraftigt utöka verksamhetens omfattning och kapacitet, utöver det man i nuläget söker miljötillstånd för.

Rent spekulativt skulle man då kunna anföra att "då det redan etablerats en stor miljöfarlig

anläggning på platsen är det en liten sak att utöka verksamheten, ungefär på samma sätt som man nu planerar och söker bygglov för en CCS-anläggning man ännu inte ansökt om miljötillstånd för.

Synpunkt:

Den extrema volymökningen av den ansökta- jämfört med den tidigare presenterade anläggningen är inte trovärdig, och ger ett oärligt intryck, då motivering saknas.

Visionsbilder:

Om man jämför de renderade arkitektbilderna över "vy från golfbanan" mellan förslagen, ser man att de snedskurna väggarna och taken nu mycket riktigt blivit ersatta med volymeffektiva rätblock. Man har dock fortfarande använt betydligt mindre bränslesilos från ursprungsförslaget, och dessutom valt att utelämnat 6 av 7 skorstenar i visionsbilden, medan samtliga (då) tre skorstenar återgavs i ursprungsförslaget. Den valda nya vyn tonar även ned byggnadslängden jämfört med ursprungsbilden. Till höger en 3D-visualiseringsvy ur snarlik vinkel för jämförelse.

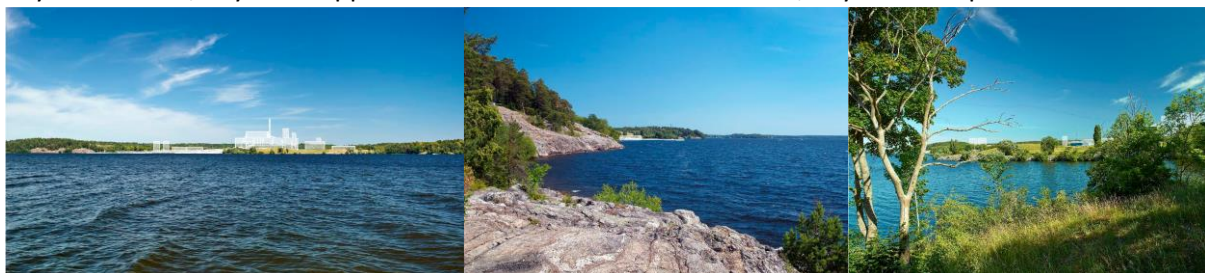
I bilden över återvinningsstationen använder man en genomskinlig, knappt synlig konturlinje av anläggningen: Till höger en solid kontur, som skulle ge en mera rättvis bild.

Även i visualiseringsbilderna har man nu använt sej av genomskinliga konturlinjer, medan det gamla förslaget presenterades med solitt renderad anläggning: Jämför med "Vy från Ekerö" 2019, sida 3.

Nedan från vänster:

"Vy från Ekerö", "Vy från klipporna norr om verksamhetsområdet", "Vy från Tempeludden"

Vyn från Tempeludden efterfrågades i Rädda Lövsta's tidigare samrådsyttrande, och vi fick på synen

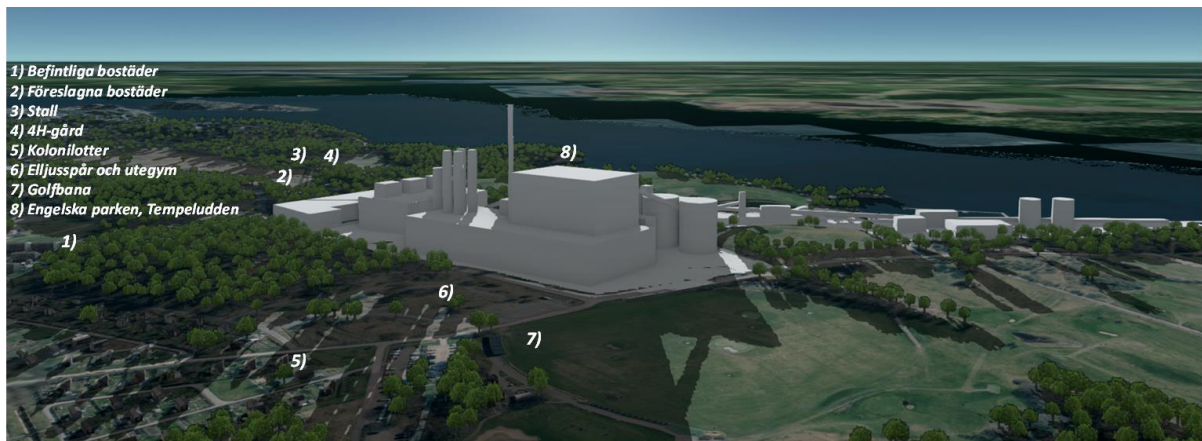
med Mark- och miljödomstolen veta att sly kommer röjas vid platsen, ”för en friare utblick över verksamhetsområdet”. Den genomskinliga siluetten, beskuren vid pannbyggnaden ger alltså inte en rättvis bild.

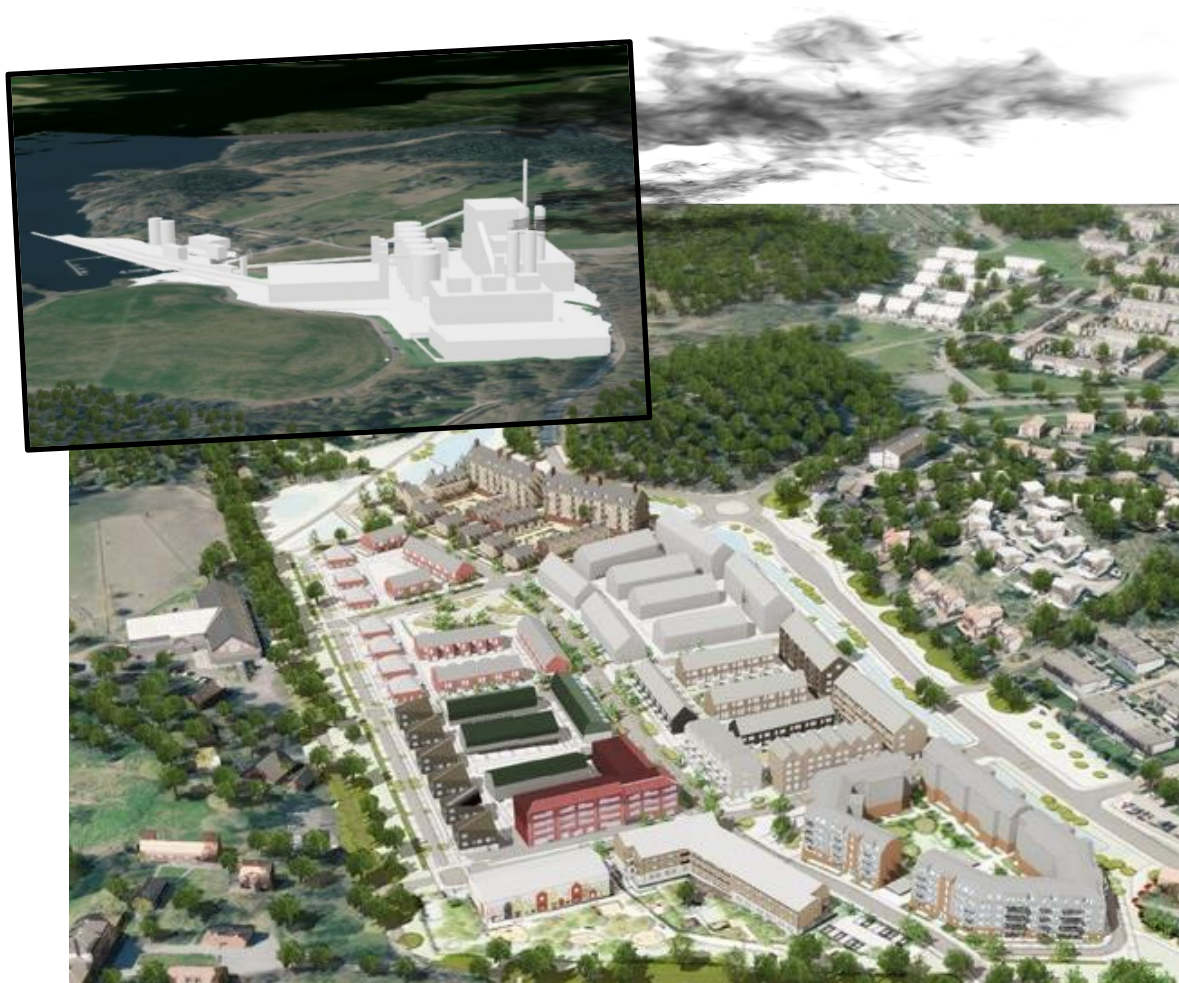
Synpunkt:

Bilderna ger fortfarande intryck av att medvetet tona ned den ansökta anläggningens omfattning.

Avslutningsvis några bilder som åskådliggör hur anläggningen totalt kommer dominera landskapsbilden, och hur villastadens prägel av boende med närhet till naturen kommer försvinna.

Övre bilden direkt från 3D-visualiseringen, sett från golfbanan. Nedre ett montage med de planerade Riddersviksbostäderna tillsammans med 3D-visualiseringen ur liknande vy. Röken är endast illustrativ.

Daniel Åkesson för Rädda Lövsta